

Verliefd op de heilige drie-eenheid van 'Jan

Stichting zet zich in voor behoud van villa, tuin en kantoor

INGE VAN DEN BLINK
UTRECHT

Triest, verwaarloosd, nauwelijks het opmerken waard. Je fietst er zo lang.

Het Jongeriuscomplex ligt aan het Merwedekanaal, pal tegenover de nieuwbouwwijk Parkhaven.

Goit was dit complex de trots van de Utrechtse magnaat Jan Jongertius. Hij verdiende in de jaren voor en na de Tweede Wereldoorlog een fortuin met de fabricage en verkoop van Fordauto's.

Buiten staan architect Antoni Folkers en Frans van Seumeren geduldig te wachten. De villa wordt al een paar jaar bewoond door een kraakwacht. Hij laat ons binnen.

In de hal met marmeren vloertegels en houten lambriseringen kun je je nog goed voorstellen hoe dit huis was in z'n glorie-dagen. De tijd van het rijke roomse leven. Frans van Seumeren, kleinzoon van 'Jan Ford', kwam er als kind geregeld. Hij herinnert zich vooral de tuin, waarin hij speelde met talloze neefjes en nichtjes.

Frans' grootvaders Jongertius en Van Seumeren, twee grote Utrechtse ondernemers, waren vrienden. „Maar ze probeerden elkaar ook de loef af te steken.“ Frans erkent het ondernemerstalent van weerskanten. Hij bouwde het hils- en bergingsbedrijf Van Seumeren (later gefuseerd met Mammoet) uit tot wereldleider.

Opa Jan Jongertius had een auto met kenteken L20000, opa Van Seumeren had kenteken L20001. De aartsvaders zagen hun talrijke kinderen graag getrouwd. Met elkaar. Frans van Seumeren: „Mijn moeder was een Jongertius, mijn vader een Van Seumeren. Zo was er nog een stel.“

Verschillen waren er ook. „De Jongertiusfamilie was

Frans van Seumeren en Antoni Folkers bij de entree van de verwaarloosde villa, waar al jaren een kraakwacht in woont.

FOTO'S MARINK SCHMIDT, ARCHIEFFOTO'S WILLEM TER STEEGE

nóg katholieker dan de Van Seumerenkant.“

Op oude foto's is goed te zien hoe het kantoor, dat recht achter de villa ligt, qua ontwerp aansluit op het woonhuis. Beide gebouwen zijn geheel symmetrisch.

Het enorme glas-in-loodta-

ferreel in een koepel boven de hal van de villa is heel vies en een beetje kapot. Maar de kleuren zijn nog schitterend. Er zijn auto's in te herkennen, de Dom, het gezinsleven. In het midden een almachtige God, met baard. Alles wat voor Jongertius belang-

rijk was. „Daar heeft die ouwe goed over nagedacht,“ zegt Frans waarderdend. Het glas is gemaakt door de befaamde Utrechtse kunstenaar Mengelberg. Een vergelijkbaar glas-in-lood, alleen veel groter, zat in het kantoorgebouw. Het is opgenomen

in een ander gebouw van de fenatie. Alle Utrechtse Fordvestigingen van Jongertius zijn erin afgebeeld.

Kijkend uit een raam in de villa legt Antoni Folkers uit waarom het kantoor architectonisch zo interessant is. Nieuwe Zakelijkheid, met elementen van art deco. Ontwerpen met een bijna mediterrane, oncalvinistische zwaarte.

„Op oude foto's zie je hoe het licht erdoorheen zwam.“ „Jij bent echt verliefd op dit gebouw, hè Antoni,“ constateert Van Seumeren. Zijn grootvader ontwierp het complex zelf. „Hij was heel de-voet, maar ook modern.“

Welke bestemming het complex krijgt, vinden Folkers en Van Seumeren van later zorg. Belangrijk is nu dat de 'heilige drie-eenheid' villa-tuin-kantoor bewaard blijft. Het restaureren zal een lieve duit gaan kosten. Van Seumeren maakt zich daar geen zorgen over. „Dat geld harken we wel bij elkaar.“

Vrienden van het Jongeriuscomplex

Stichting wil behoud waardevol complex

De Stichting Vrienden van het Jongeriuscomplex, opgericht december 2006, zet zich in voor behoud van het gelijknamige complex langs het Merwedekanaal: villa, kantoor en tuin. De bijbehorende fabriekshallen worden waarschijnlijk afgebroken. De villa is al rijksmonument. Volgens architect Antoni Folkers, bestuursvoorzitter, is het kantoor architecturaal niet zo waardevol. Beide zijn eind jaren '30 gebouwd in de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid.

Kantoor en tuin zijn in 2000 niet goed beoordeeld bij de aanvraag tot rijksmonument.

zegt Folkers. „Er was te weinig documentatie. Die is nu wel beschikbaar.“ Er loopt een nieuwe aanvraag. Het Jongeriuscomplex is sinds 1953 eigendom van het rijk. Het wordt gebruikt door het ministerie van Defensie. Dat wil het complex alsnog. Het complex heeft grote cultuurhistorische waarde voor de stad Utrecht, omdat hier de wortels liggen van het ondernemersgeslacht Jongertius. Het hele complex, inclusief verwaarloosde fabriekshallen, is ongeveer 3,5 hectare groot. Villa, kantoor en tuin beslaan daarvan een zevende.

Luchtfoto van het complex aan de

De villa in oude staat, versierd voor een familiefeest.

Het kantoor van het Jongeriuscomplex, eind jaren '30. „Het licht zwam erdoorheen.“